

## ЕТИЧЕН КОДЕКС НА РАБОТЕЩИТЕ С ДЕЦА



ЦЕНТЪРА ЗА ОБЩЕСТВЕНА ПОДДКРЕПА към  
ПГ „ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“ – Видин  
3700, Видин  
ж.к. „Васил Левски“, бл. 5, вх. Г, ет. 1

### ВЪВЕДЕНИЕ:

Етичният кодекс съдържа основните ценности и принципи, които ангажираните към ЦЕНТЪРА ЗА ОБЩЕСТВЕНА ПОДДКРЕПА към ПГ „ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“ – Видин приемат за основополагащи и задължителни за изпълнение на тяхната дейност.

Обявените принципи се основават както на извлечен опит и осмисляне на съществуващите практики и законодателство в България, и на най-добрите световни практики, свързани с развитието на социалните предприятия. Етичният кодекс е набор от ценности и правила, които допринасят за развитието на стандарти и механизми за оценка на социалните предприятия в града и в България.

### ЕТИЧНИЯТ КОДЕКС ЗА РАБОТАТА С ДЕЦА ИМА ЗА ЦЕЛ:

1. Да представят основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика;
2. Да утвърдят волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност;
3. Да насочват поведението и подпомогнат работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика;
4. Да очертаят моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

Принципите изложени по-долу са базирани на следните фундаментални норми:

1. **Човешките същества са по природа автономни и съзидателни. Всеки индивид твори своя собствен живот и колективно, ние творим обществото.**
2. **Всички човешки същества са с еднаква ценност, независимо от раса, вяра, убеждения, националност, пол, социално-икономически статус или сексуална ориентация.**
3. **Индивидите имат правото, отговорността и потенциала да вземат свои собствени решения, да поемат отговорности за своя собствен живот и да функционират автономно.**

**4. Индивидите са отговорни за своето личностно и професионално развитие и за темповете на това развитие.**

## **Раздел I**

### **Основни положения:**

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

Чл. 1. Детството е изключително важен период от живота на човека;

Чл. 2. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето;

Чл. 3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност;

Чл. 4. На всяко дете е гарантирано правото на :

- свобода на изразяване на мнение;
- свобода на мисълта, съвестта и религия;
- формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.

Чл. 5. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл. 6. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 7. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл. 8. Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

Чл. 9. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 10. Децата с изявиени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

Чл. 11. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Чл. 12. Въздържат се от необективни съждения за колегите и тяхната работа, но могат да правят обоснована критика.

## **Раздел II**

### **Морални отговорности към детето**

Чл. 13. Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 14. Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.

Чл. 15. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл. 16. Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 17. Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 18. Да работим в най-добрия интерес на детето.

Чл. 19. Да осигуряваме на децата в риск равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 20. Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл. 21. Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 22. Да познаваме симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл. 23. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 24. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 25. Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплахват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

### **Раздел III**

#### **Морални отговорности към семейството**

Чл. 26. Наша първостепенна отговорност е да подпомогнем семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 27. Да зачитаме достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл. 28. Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 29. Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.

Чл. 30. Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето.

Чл. 31. Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволяваме и да не участваме в

изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 32. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

Чл. 33. Да осигуряваме конфиденциалност на информацията и да зачитаме правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато имаме основания да считаме, че благополучието на детето е в риск.

Чл. 34. Ангажираме се с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 35. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, ще работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържаме от вземане страна в конфликта.

#### **Раздел IV**

##### **Морални отговорности към колегите**

Чл. 36. Да изграждаме и поддържаме отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 37. Да обменяме информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл. 38. Да работим за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържаме от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявяваме нетърпимост към подобни действия.

#### **Раздел V**

##### **Морални отговорности към обществото**

Чл. 39. Да предоставяме висококачествени програми и услуги. Няма да предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 40. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл. 41. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството .

Чл. 42. Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 43. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 44. Да работим за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

## **Раздел VI**

### **Психолози и психотерапевти**

#### **Подраздел I**

#### **ОТГОВОРНОСТ НА АНГАЖИРАНИТЕ ПСИХОЛОЗИ И ПСИХОТЕРАПЕВТИ**

Чл. 45. В своята професионална дейност, психолозите и психотерапевтите се стремят към най-високите стандарти на професията.

Чл. 46. Те трябва да осъзнават последствията от своите професионални действия и да носят отговорност за тях. Те полагат усилия, в рамките на възможностите си, техните услуги да не бъдат използвани по неподходящ начин.

#### **Подраздел II**

#### **КОМПЕТЕНТНОСТ**

Чл. 47. Психолозите и психотерапевтите предлагат само тези услуги, които са в рамките на тяхната професионална компетентност и съответстват на тяхната квалификация и опит.

Чл. 48. Те осъзнават своите професионални ограничения и при необходимост апелират към други професионалисти за консултация или препращане.

Чл. 49. В тези видове практическа дейност, където още няма твърдо установени стандарти, психолозите и психотерапевтите взимат всички мерки за да осигурят благополучието на своите клиенти и обучавани.

Чл. 50. Те се стараят да бъдат в течение на научните и практическите изследвания и решения в сферата на своята дейност.

#### **Подраздел III**

#### **ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ДРУГИТЕ**

Чл. 51. Психолозите и психотерапевтите зачитат личната неприкосновеност на човека и се грижат за защита правото на клиента на самоопределение в това число и отказ от по-нататъшно участие.

Чл. 52. Психолозите и психотерапевтите осведомяват клиентите и обучаваните или техните представители за планираните мероприятия по най-разбираем начин, за да могат сами да решат желаят ли да вземат участие в тях или не.

Чл. 53. Отношението към клиентите и обучаваните трябва да поощрява тяхната автономност и самоопределение, като се избягват стилове на поведение създаващи зависимост.

Чл. 54. Психолозите и психотерапевтите осъзнават всички взаимоотношения, които могат да увредят професионалната преценка и да повишат риска от експлоатиране на двустранния контакт.

Чл. 55. Не експлоатират клиентите и обучаващите си финансово, психологически или по какъвто и да било друг начин, които да е видим за обективния наблюдател като ущърб за клиента.

Чл. 56. Професионалната етика не предполага интимност с клиентите и обучаемите в Центъра.

Чл. 57. Психолозите и психотерапевтите поставят за своя основна цел професионалното израстване и личностно развитие на обучаващите се.

Чл. 58. Психолозите и психотерапевтите извършват насочване към друг колега, ако интересите и начинът на приложение на знанията изискват знания и умения извън подготовката им.

Чл. 59. Консултативните психолози и психотерапевти, които ще обучават или ще се занимават с каквато и да е аналогична дейност на курсове, заедно с непсихолози, внимателно следят дали участието им няма да доведе до нежелателно впечатление, че курсът не отговаря на изискванията към работата на професионалната общност.

Чл. 60. Психолозите и психотерапевтите уважават професионалната компетентност, задълженията и отговорността на колегите си и останалите заети в „Дневен център за деца“ - Видин.

#### **Подраздел IV**

#### **КОНФИДЕНЦИАЛНОСТ**

Чл. 61. Психолозите и психотерапевтите имат задължението да запазват в тайна информацията получена от клиентите си в хода на работата с тях.

Чл. 62. Те споделят подобна информация с екипа работещ в Центъра, а с други лица само със съгласието на клиента или на друг законен негов представител.

Чл. 63. Изключение от това правило може да се направи само в тези случаи, ако чрез това се нанася вреда на клиента или съществува явна опасност за клиента или други

хора. В тези случаи информацията трябва да бъде предадена само на тези, които могат да предприемат адекватни действия в дадената ситуация.

Чл. 64. За осигуряване на конфиденциалност във връзка с психологическите и психотерапевтичните изследвания и интервенции, психолозите и психотерапевтите са длъжни да се погрижат за специална договореност с лицата, ползващи техните услуги.

Чл. 65. В договореността трябва да се уточни начинът за гарантиране на конфиденциалността: кой ще има достъп до тези материали, на какъв носител ще се съхраняват и колко дълго.

Чл. 66. В случаи на запис върху магнитна или видеолента, фотографиране или заснемане на филм съгласието на клиента, обучаемия (участник в група и др. подобни) е задължително.

Чл. 67. За демонстрация, прослушване или друго използване на материала е необходимо допълнително писмено разрешение, от което да е ясно, къде, кога, пред кого и в каква форма може да бъде използван съответния материал.

Чл. 68. Тук се изисква да се включи също така информация за това, колко време може да се пази този материал.

Чл. 69. Ако клиент или участник в група не потвърди съгласието си, материалът незабавно се унищожава.

Чл. 70. В случай на необходимост психолозите информират възложителите и клиентите за правилата и изискванията за спазване на конфиденциалност според настоящия Етичен кодекс.

## **Подраздел V**

### **ИНТЕРВЕНЦИИ, МЕТОДИ, ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЗАКЛЮЧЕНИЯ**

Чл. 71. Психотерапевтичните и консултативни интервенции се планират на базата на добре формулиран проблем и след разглеждането на подходящи методи и алтернативни процедури.

Чл. 72. При осъществяването на интервенционни и други действия и методи, те се извършват в съответствие със стандартите или обичайната практика за тяхното използване.

Чл. 73. Психолозите и психотерапевтите се стремят да формулират своите послания, заключения и други подобни изказвания по такъв начин, че те да не могат да бъдат превратно разбрани или използвани.

Чл. 74. Заключениеята трябва да бъдат формулирани така, че да бъдат разбираеми за възложителя и клиентите.

Чл. 75. Психолозите и психотерапевтите самостоятелно избират методите си на работа.

**Ние, заетите в ЦЕНТЪРА ЗА ОБЩЕСТВЕНА ПОДКРЕПА към ПГ „ПРОФ. Д-Р АСЕН  
ЗЛАТАРОВ“ – Видин, се задължаваме:**

- 1.
2. Да уважаваме уникалността и потенциала на всяко дете.
3. Да работим в най-добрия интерес на детето.
4. В работата си в никакъв случай да не използваме физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на детето.
5. Да уважаваме и подкрепяме семействата при отглеждане и възпитание на децата.
6. Да уважаваме колегите и да ги подкрепяме и насърчавам в изпълнение на етичните правила/кодекс/.
7. Да поддържаме висок стандарт на професионално поведение, като постоянно обогатявам знанията и уменията си.
8. Да служим като застъпник на детето и семейството в общността и обществото.
9. Да спазваме етичните правила, заложи в този кодекс.

Марията Георгиева

Борислав Миков

.....

.....

.....

.....

.....

.....